

ແຕ່ເກີດເຖິງຫົກປີ – ການເຕີບໂຕ ແລະ ພັດທະນາການ ກະລຸນາຖາມ. ເດັກນ້ອຍລໍຖ້າບໍ່ໄດ້.

ແມ່ນຫຍັງ

ຕາຕະລາງແຜນຜັງນີ້ຂຽນຂຶ້ນສໍາລັບແມ່, ແຕ່ຜູ້ທີ່ຮູ້ຈັກ ແລະ ເຮັດວຽກກັບເດັກນ້ອຍຈະເຫັນວ່າມັນມີປະໂຫຍດ.

ຍ້ອນຫຍັງ

ຕາຕະລາງແຜນຜັງການກວດກອນນີ້ແມ່ນວິທີການຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ທ່ານຮູບຮູ້ຂອງເດັກທີ່ເປັນໄດ້ຢູ່ໃນສາຍຕາ, ການຟັງສຽງ ແລະ ພັດທະນາການຂອງເດັກໄດ້ໄວ. ຕາຕະລາງແຜນຜັງຈະຊ່ວຍທ່ານເບິ່ງເດັກໄດ້ທັງໝົດໂຕ. ທ່ານຈະຕິດຕາມເບິ່ງພັດທະນາການຂອງເດັກໃນດ້ານການຄິດ, ທັກສະທາງສັງຄົມ, ການຟັງ, ການເວົ້າ ແລະ ກິດຈະກຳການເຄື່ອນໄຫວ. ບາງທັກສະຂອງການເຄື່ອນໄຫວໃຊ້ກ້າມເນື້ອເລັກນ້ອຍ (ເຊັ່ນ: ນິ້ວມື), ທັກສະອື່ນໆໃຊ້ກ້າມເນື້ອຫຼາຍ (ເຊັ່ນ: ຂາ). ມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍທີ່ຕ້ອງຕິດຕາມເບິ່ງສາຍຕາ ແລະ ການໄດ້ຍິນສຽງຂອງເດັກໃນທຸກໆອາຍຸ.

ສິ່ງສໍາຄັນ! ຕາຕະລາງແຜນຜັງແມ່ນວິທີຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານຕິດຕາມເບິ່ງສາຍຕາ, ການຟັງສຽງ ແລະ ພັດທະນາການຂອງເດັກໄດ້ຢ່າງໄວ ແລະ ບໍ່ແມ່ນເຈດຕະນາທີ່ຈະເປັນການທົດສອບພັດທະນາການ, ການປະເມີນພັດທະນາການ.

ແນວໃດ

ແຕ່ລະພາກອາຍຸແມ່ນມີລາຍການກິດຈະກຳທີ່ເດັກນ້ອຍສ່ວນໃຫຍ່ສາມາດຈະເຮັດໄດ້ໃນບາງຄັ້ງລະຫວ່າງອາຍຸຂັ້ນທຳອິດຫຼາຍຂັ້ນທີສອງຢູ່ໃນພາກນັ້ນ. ຕົວຢ່າງ, ໃນ 12 ເດືອນ, ເດັກນ້ອຍສ່ວນໃຫຍ່ຈະສາມາດເຮັດທຸກກິດຈະກຳທີ່ຢູ່ໃນລາຍການໄດ້ໃນພາກ 6 ຫາ 12 ເດືອນ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ເດັກນ້ອຍສ່ວນໃຫຍ່ຈະບໍ່ສາມາດເຮັດກິດຈະກຳທຸກຢ່າງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ໃນ 6 ເດືອນ. ຖ້າຕ້ອງເປັນຈິງຄືກັນໃນແຕ່ລະພາກອາຍຸ. ດັ່ງນັ້ນ, ຢ່າກັງວົນຫຼາຍເກີນໄປ ຖ້າເດັກນ້ອຍຢູ່ໃນຕອນເລີ່ມຕົ້ນຂອງລະດັບອາຍຸບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ທຸກກິດຈະກຳ. ເນື່ອງຈາກວ່າເດັກນ້ອຍພັດທະນາໃນອັດຕາຕ່າງກັນ, ຢ່າຢ້ານວ່າເດັກນ້ອຍຈະເຮັດກິດຈະກຳບໍ່ທັນ.

ອ່ານກິດຈະກຳທີ່ເຮັດເປັນລາຍການໄວ້ຢູ່ພາຍໃຕ້ອາຍຸຂອງເດັກ ແລະ ພາຍໃຕ້ສາຍຕາ ແລະ ການໄດ້ຍິນສຽງ. ເບິ່ງ ແລະ ພັງໃນເວລາເດັກຫຼິ້ນ. ເດັກສາມາດເຮັດກິດຈະກຳໄດ້ບໍ່? ສິ່ງສໍາຄັນແມ່ນໃຫ້ເດັກມີເວລາ, ສະຖານທີ່ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນສໍາລັບແຕ່ລະກິດຈະກຳ. ຕົວຢ່າງ, ຢ່າເວົ້າວ່າ ເດັກນ້ອຍບໍ່ສາມາດແຕ້ມຮູບໃບໜ້າໄດ້ ຖ້າທ່ານຍັງບໍ່ເອົາເຈ້ຍ ແລະ ສີ ຫຼື ສີສິໃຫ້ເດັກນ້ອຍເທື່ອ.

ທ່ານອາດຈະຢາກເບິ່ງ ແລະ ພັງເດັກນ້ອຍຕະຫຼອດເວລາຫຼາຍວັນດ້ວຍການໃຊ້ຕາຕະລາງແຜນຜັງພາບບັນທຶກສິ່ງທີ່ກັງວົນໃຈໃດໜຶ່ງທີ່ທ່ານອາດຈະມີ. ຖ້າເດັກນ້ອຍທີ່ເລືອກໃນລະດັບອາຍຸສູງຂຶ້ນບໍ່ສາມາດເຮັດທຸກກິດຈະກຳໄດ້, ຄອບຄົວສາມາດແລກປ່ຽນການສັງເກດເຫັນຂອງພວກເຂົາກັບຜູ້ຊ່ວຍຊານຜູ້ທີ່ສາມາດເບິ່ງພັດທະນາການຂອງເດັກຢ່າງໃກ້ຊິດໄດ້.

ເມື່ອໃດ

ເບິ່ງ ແລະ ພັງໃນເວລາເດັກຫຼິ້ນ. ທ່ານກຳລັງຊອກຫາສິ່ງທີ່ເດັກນ້ອຍເປັນຢູ່ຕາມປົກກະຕິ. **ຢ່າໃຊ້ຕາຕະລາງແຜນຜັງນີ້ເມື່ອເດັກນ້ອຍບໍ່ສະບາຍ, ເມື່ອຍ ຫຼື ອາລົມບໍ່ດີ.**

ຕໍ່ໄປແມ່ນຫຍັງ

ທ່ານສາມາດໂທຫາເບີຂອງ Help Me Grow Washington ທີ່ເຮັດເປັນລາຍການໄວ້ຢູ່ອີກດ້ານໜຶ່ງຂອງເອກະສານຕີເລີມເຜີຍແຜ່ນີ້ສໍາລັບຜູ້ຂອງ Lead Family Resources Coordinator (FRC) ປະຈຳທ້ອງຖິ່ນຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຂອງທ່ານ ຖ້າທ່ານມີຄວາມກັງວົນໃຈກ່ຽວກັບພັດທະນາການຂອງເດັກ. ນອກນັ້ນ, ທ່ານໝໍຂອງເດັກ, ພະແນກສາທາລະນະສຸກ ຫຼື ເຂດໂຮງຮຽນຍັງສາມາດຊ່ວຍຄອບຄົວ ແລະ ທ່ານຊອກຫາໜ່ວຍງານທີ່ຢູ່ໃກ້ທີ່ສາມາດເຮັດການກວດພັດທະນາການ, ສາຍຕາ ຫຼື ການຟັງສຽງຂອງເດັກຄົບຊຸດໄດ້.

ສາຍຕາ

ລູກຂອງທ່ານ...

- ເຮັດການສຳຜັດຕາ (ເບິ່ງທີ່ຕາຂອງທ່ານ)
- ໃຊ້ຕາຂອງພວກເຂົາຕິດຕາມເບິ່ງອັດຕາເຄື່ອນໄຫວຢູ່
- ຢ່າງ ຫຼື ຄານໂດຍທີ່ບໍ່ຄ່ອຍຕໍາກັບສິ່ງຂອງຕ່າງໆ
- ເບິ່ງຄົນ ຫຼື ສິ່ງຕ່າງໆດ້ວຍການໃຊ້ຕາທັງສອງເບື້ອງ
- ຈັບສິ່ງຂອງຕ່າງໆໃນໄລຍະຫ່າງປົກກະຕິ (ຫຼັງຈາກອາຍຸໄດ້ 6 ເດືອນ)
- ຢ່າງ ຫຼື ຄານຂ້າມເງິນ ຫຼື ບ່ອນທີ່ເຫັນແຕກຕ່າງໄດ້ຢ່າງຄ່ອງຕົວ (ຜ້າຝົມ, ກະໄລ)
- ເບິ່ງຄົນ ຫຼື ສິ່ງຂອງຕ່າງໆໂດຍທີ່ຕາບໍ່ເບິ່ງຂ້າມ ຫຼື ເຫຼ່ວ (ຫຼັງຈາກ 9 ເດືອນ)
- ມີຕາໃສ, ບໍ່ແດງ ຫຼື ມີນ້ຳເຕັມ

ການໄດ້ຍິນສຽງ

ລູກຂອງທ່ານເຮັດໃນສິ່ງຕໍ່ໄປນີ້ບໍ່...

- ສະແດງຄວາມຮັບຮູ້ສຽງດັງໃນບ້ານ (ໂທລະສັບ, ສຽງເຄາະປະຕູ, ໂທລະພາບ)
- ໃຊ້ສຽງທີ່ບໍ່ດັງ ຫຼື ຄ່ອຍເກີນໄປ
- ຫຼິ້ນເຄື່ອງຫຼິ້ນທີ່ມີສຽງດັງ (ເຄື່ອງຫຼິ້ນສຽງດັງ, ກະດິ່ງ)
- ຮຽນແບບສຽງ (ຫຼັງຈາກ 1 ປີ)
- ໃຊ້ການຈັບລິງທ້າຍຄຳເວົ້າບາງຄຳ (ຕົວ "s" ຫຼື "ing") ຫຼັງຈາກສອງປີ
- ໄປຕາມທິດທາງທີ່ບອກ
- ໃຫ້ຮັກສາລະດັບສຽງໂທລະພາບ ຫຼື ວິທະຍຸໄວ້ລະດັບປານກາງ
- ພັງນິທານ, ບັນທຶກ ຫຼື ໂທລະພາບໄດ້ໂດຍບໍ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ
- ເວົ້າເພື່ອໃຫ້ຄົນສ່ວນໃຫຍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້ (ຖ້າອາຍຸແຕ່ກວ່າ 2-1/2 ປີ)
- ມາຫາທ່ານເມື່ອຮ້ອງຫາຈາກຫ້ອງອື່ນ (ຫຼັງຈາກ 2 ປີ)

ແຕ່ເກີດເຖິງຫົກປີ – ການເຕີບໂຕ ແລະ ພັດທະນາການ ກະລຸນາຖາມ. ເດັກນ້ອຍລໍຖ້າບໍ່ໄດ້.

ສໍາລັບພໍ່ແມ່:

ໃນຖານະເປັນພໍ່ແມ່, ທ່ານເປັນຄົນສໍາຄັນທີ່ສຸດໃນຊີວິດຂອງລູກຂອງທ່ານ. ທ່ານຮູ້ຈັກລູກຂອງທ່ານດີທີ່ສຸດ. ຖ້າທ່ານມີຂໍ້ຂ້ອງໃຈກ່ຽວກັບພັດທະນາການຂອງລູກທ່ານ, ທ່ານສາມາດຂໍການປະເມີນໄດ້. ຖ້າທ່ານມີຄໍາຖາມ ຫຼື ຂໍ້ຂ້ອງໃຈແມ່ນໃຫ້ຖາມ. ໂທຫາ Help Me Grow Washington ສໍາລັບຊື່ຂອງ Family Resources Coordinator (FRC) ໃນທ້ອງຖິ່ນຜູ້ທີ່ສາມາດຊ່ວຍທ່ານໄດ້.

ສໍາລັບຜູ້ໃຫ້ບໍລິການ:

ເດັກນ້ອຍເຕີບໃຫຍ່ ແລະ ພັດທະນາໃນວິທີຕ່າງໆ. ກະລຸນາພະຍາຍາມ ແລະ ລົມກັບຄອບຄົວກ່ຽວກັບພັດທະນາການຂອງລູກຂອງພວກເຂົາເປັນປົກກະຕິ. ຖາມພວກເຮົາວ່າລູກຂອງພວກເຮົາໄດ້ຮຽນຮູ້ຫຼືກະໂສມໃໝ່ອັນໃດ, ພວກເຂົາອາດຈະມີຄວາມກັງວົນໃຈອັນໃດ ແລະ ແບ່ງປັນການສັງເກດເຫັນຂອງທ່ານເອງ. ບອກໃຫ້ຄອບຄົວຮູ້ວ່າ ພວກເຂົາມີຄວາມກັງວົນໃຈ, ຂໍຊ່ວຍເພີ່ມເຕີມ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ບໍ່ໂດຍການໂທຫາເບີໂທລະສັບ Help Me Grow Washington. ພວກເຂົາຈະນໍາສິ່ງຄອບຄົວໄປຫາ Family Resources Coordinator (FRC) ປະຈໍາທ້ອງຖິ່ນຢູ່ໃນເວັບທີ່ນີ້. ນອກນັ້ນທ່ານຍັງສາມາດໂທຫາ Help Me Grow Washington ເພື່ອຂໍຊື່ ແລະ ເບີໂທລະສັບຂອງ FRC ແລະ ແບ່ງປັນຂໍ້ມູນນີ້ກັບຄອບຄົວໄດ້ໂດຍກົງ.

ເກີດ-3 ເດືອນ

ລູກຂອງທ່ານເຮັດໃນສິ່ງຕໍ່ໄປນີ້ບໍ່...

- ຕັ້ງຫົວ ແລະ ຍົກໜ້າເອິກຂຶ້ນເມື່ອຢູ່ເທິງທ້ອງຂອງພວກເຂົາ
- ເໜັງແຂນ ແລະ ຂາຂອງພວກເຂົາໄປມາໄດ້ງ່າຍໆ
- ເຮັດຕາມການເຄື່ອນໄຫວຂອງທ່ານໂດຍການປິ່ນຫົວຂອງພວກເຂົາໄປເທື່ອລະດ້ານ
- ດູດນົມເຕົ້າ ຫຼື ດູດນົມແມ່ໄດ້ດີ
- ຕົກໃຈ ຫຼື ຮ້ອງໃຫ້ທັນທີເມື່ອໄດ້ຍິນສຽງດັງ
- ເບິ່ງທ່ານ, ເບິ່ງໜ້າທ່ານ
- ເຮັດສຽງຫົວດີໃຈ ຫຼື ສຽງຄົນກຮ້ອງກຸ່ງ
- ຍື່ມຕອບເມື່ອທ່ານຍື່ມ ຫຼື ລົມນໍາ
- ເມື່ອຢູ່ສະບາຍຽບໄດ້ງ່າຍໆ

3-6 ເດືອນ

ລູກຂອງທ່ານເຮັດໃນສິ່ງຕໍ່ໄປນີ້ບໍ່...

- ຫຼິ້ນຕົນເມື່ອຢູ່ຫຼັງ
- ຕັ້ງຫົວ ແລະ ຍົກໜ້າເອິກຂຶ້ນດ້ວຍນ້ຳໜັກຂອງພວກເຂົາຢູ່ໃນມືເມື່ອຢູ່ເທິງທ້ອງຂອງພວກເຂົາ
- ໂງ່ຫົວຂອງພວກເຂົາຂຶ້ນມາຕັ້ງຊື່ ແລະ ນຶ່ງໆໂດຍບໍ່ມີການຄໍາຊ່ວຍ
- ກົງໄປມາແຕ່ດ້ານທ້ອງຫາດ້ານຫຼັງ ແລະ ດ້ານຫຼັງຫາດ້ານທ້ອງ
- ຫຼິ້ນມືຂອງພວກເຂົາເອງໂດຍການເອົາພວກມັນມາແປະໃສ່ກັນ
- ໄປຫາເຄື່ອງຫຼິ້ນ
- ຈັບເອົາເຄື່ອງຫຼິ້ນທີ່ຍື່ນເອົາໄດ້ຕັ້ງ
- ປິ່ນຫົວໄປຕາມສຽງ
- ເຮັດໂຕຫຼາຍສຽງ
- ສຽງຫົວດັງ
- ພະຍາຍາມສະແດງອັນທີ່ມັກ ແລະ ບໍ່ມັກ

6-12 ເດືອນ

ລູກຂອງທ່ານເຮັດໃນສິ່ງຕໍ່ໄປນີ້ບໍ່...

- ດັງຕົວເອງໄປຍິນດ້ວຍການຊ່ວຍເຫຼືອບາງອັນ
- ນຶ່ງຫຼືຫຼ້ນເຄື່ອງຫຼິ້ນໂດຍບໍ່ມີການຊ່ວຍ
- ສົ່ງອັດຖະກຳມືເບື້ອງໜ້າໄປອີກເບື້ອງຫຼັງ
- ກິນອາຫານດ້ວຍມືຂອງພວກເຂົາເອງ
- ຮຽນແບບການໂບກມືບາຍໆ
- ໃຫ້ທ່ານຮູ້ຈັກຄວາມຕ້ອງການຂອງພວກເຂົາດ້ວຍການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ສຽງ
- ຮຽນສຽງເວົ້າ (“ບາ-ບາ”, “ກາ-ກາ”)
- ປ່ຽນຜຽນໃນຂະນະທີ່ນັບຜູ້ໃຫຍ່ (ການກະທໍາ, ສຽງ ຫຼື ການສະແດງອອກທາງໃບໜ້າ)
- ໃຫ້ທ່ານຮູ້ວ່າພວກເຂົາເຂົ້າໃຈຄໍາຖາມງ່າຍໆ (“ເຈົ້າຢາກໄດ້ອັນໃດຕື່ມບໍ່?”)
- ຮູ້ຈັກພໍ່ແມ່ຈາກຄົນແປກໜ້າ

12-18 ເດືອນ

ລູກຂອງທ່ານເຮັດໃນສິ່ງຕໍ່ໄປນີ້ບໍ່...

- ຍ່າງເອງ
- ຕັບເອົາອັດຖະນ້ອຍ (ຂະໜາດໜາກອາງູນແຕ່ງ)
- ຕັບອັດຖະນ້ອຍໃສ່ກອງ ແລະ ເທຖິ້ມ
- ເອົາອັດຖະນ້ອຍໜຶ່ງວາງຢູ່ໃສ່ອັນອື່ນ
- ກິນອາຫານດ້ວຍບ່ວງ
- ເວົ້າສອງສາມຄໍາຕ່າງກັນ ນອກຈາກຄໍາວ່າ “ມາ-ມາ” ຫຼື “ດໍາ-ດໍາ”
- ຖາມຫາສິ່ງຂອງຕ່າງໆດ້ວຍຄໍາເວົ້າ
- ຈັບ ແລະ ດື່ມຈາກຈອກໂດຍມີການເຮັດເຮ່ຍໄປນໍາ
- ຊີ້ໃສ່ສິ່ງຂອງ ຫຼື ຮູບຫຼາຍອັນເມື່ອເອິກຊີ້

18 ເດືອນ-2 ປີ

ລູກຂອງທ່ານເຮັດໃນສິ່ງຕໍ່ໄປນີ້ບໍ່...

- ຍ່າງຂຶ້ນ ແລະ ລົງຂຶ້ນໂດຍບໍ່ມີການໃຊ້ຮ່າວມືຈັບ
- ຂີດໆຂຽນໆ
- ເຄື່ອນເໜັງຮ່າງກາຍຂອງພວກເຂົາຕາມເວລາມືສຽງເພງ
- ເວົ້າສອງຄໍາຕໍ່ກັນ (“ນ້ຳໝາກໄມ້ຕື່ມອີກ”)
- ເລີ່ມຖາມຄໍາຖາມ, (“ນ້ຳໝາກໄມ້ບໍ່?”, “ບາຍໆບໍ່?”)
- ກິນແຊນວິດເອງ, ກັດເອງ
- ບິດເກີບ ແລະ ຖົງຕີນ
- ເບິ່ງຮູບປຶ້ມເລື່ອງນໍາຜູ້ໃຫຍ່
- ເຮັດຕົວເລືອກກ່າຍໃນເຄື່ອງຫຼິ້ນ (ຈັກຊໍ ຫຼື ວິດບັນທຸກ)
- ຮຽນແບບການຫຼິ້ນຂອງເດັກຜູ້ອື່ນ (ຖອກຊາຍ, ໂຍນບານ)

2-3 ປີ

ລູກຂອງທ່ານເຮັດໃນສິ່ງຕໍ່ໄປນີ້ບໍ່...

- ຍ່າງໄດ້ດີ, ແລ່ນ, ຢຸດ, ກ້າວຂຶ້ນ ແລະ ຫຍ້ຕົວລົງ
- ກອງອັດຖະນ້ອຍ 3 ອັນ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ
- ໃຊ້ບ່ວງ ແລະ ຈອກເອງ
- ເຮັດຕາມທິດທາງສອງຂັ້ນຕອນ (“ໄປເອົາປຶ້ມ ແລະ ເອົາໄປວາງໄວ້ເທິງໃຕ້”)
- ບອກຊື່ສ່ວນຕ່າງໆຂອງຮ່າງກາຍໄດ້ຫ້າຫາຫົກອັນ
- ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການລົມກັນແບບງ່າຍໆ
- ຕອບຄໍາຖາມງ່າຍໆ “ແມ່ນຫຍັງ” ແລະ “ເຮັດຫຍັງ” (“ເຈົ້າຢາກກິນຫຍັງໃນຕອນທ່ຽງ?”)
- ຊີ້ໃສ່ ຫຼື ບອກຊື່ອັດຖະນ້ອຍບອກການນໍາໃຊ້ຂອງພວກມັນ (“ເຈົ້າດື່ມກັບຫຍັງ?”)
- ຊ່ວຍເຮັດວຽກງ່າຍໆ (ການໄປເອົາເຄື່ອງຫຼິ້ນ)
- ໃຊ້ປະໂຫຍກ 2-3 ຄໍາປົກກະຕິ

3-4 ປີ

ລູກຂອງທ່ານເຮັດໃນສິ່ງຕໍ່ໄປນີ້ບໍ່...

- ໂດດ, ແລ່ນ, ຂວັງ, ປີນ, ໃຊ້ຄວາມດຽວດຽງດີ
- ແຕ້ມຮູບວົງມັນ, ເສັ້ນ ແລະ ຂີດເຂັດດ້ວຍການໃຊ້ສີສີ
- ໃຊ້ເຄື່ອງຫຼິ້ນ ແລະ ວັດຖຸອື່ນໆເພື່ອແຕ່ງເປັນການຫຼິ້ນ
- ມ່ວນນໍາປຶ້ມຮູບ ແລະ ທີ່ກໍາລັງອ່ານໃຫ້ຝັງ
- ເຂົ້າໃຈຄໍາເວົ້າທີ່ບອກວ່າເຄື່ອງຂອງຢູ່ໃສ (ທາງຫຼັງ, ທາງລຸ່ມ, ຢູ່ໃນ, ຢູ່ເທິງ)
- ໃຊ້ຄໍາເວົ້າທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍ
- ຖາມຄໍາຖາມ “ເປັນຫຍັງ” ແລະ “ແມ່ນຫຍັງ” ຫຼາຍໆ
- ຫຼິ້ນມ່ວນນໍາເດັກນ້ອຍຄົນອື່ນ
- ບາງຄັ້ງກໍ່ຖ້າທີ່ຂອງພວກເຂົາ
- ຕອບຄໍາຖາມງ່າຍໆ “ຢູ່ໃສ” ແລະ “ແມ່ນໃຜ”

4-5 ປີ

ລູກຂອງທ່ານເຮັດໃນສິ່ງຕໍ່ໄປນີ້ບໍ່...

- ກົງໄປມາ, ເຕັ້ນ ຫຼື ຫຼິ້ນເຕັມອັນທີ່ໃຊ້ກັບເນື້ອຫຼາຍ (ເຊັ່ນ: ຂາ)
- ແຢ່ງແຢະດ້ວຍຕີນດຽວ
- ແຕ້ມຮູບໃບໜ້າທີ່ຄ້າຍຄືໃບໜ້າ
- ນຸ່ງເຄື່ອງດ້ວຍການຊ່ວຍເຫຼືອພຽງເລັກນ້ອຍ
- ຖາມຄໍາຖາມດ້ວຍການໃຊ້ “ແມ່ນຫຍັງ, ຢູ່ໃສ, ແມ່ນໃຜ ແລະ ຍ້ອນຫຍັງ”
- ເວົ້າສຽງຄໍາເວົ້າສ່ວນໃຫຍ່ຈະແຈ້ງ ຍົກເວັ້ນສໍາລັບ “s, z, th ແລະ r”
- ໃຊ້ຄໍາເວົ້າສະແດງເຖິງຂະໜາດ ແລະ ຕົວເລກ (ໃຫຍ່, ຫຼາຍ)
- ເວົ້າທັງຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຂອງພວກເຂົາ
- ຫຼິ້ນມ່ວນກັບເດັກນ້ອຍອາຍຸດຽວກັນ

5-6 ປີ

ລູກຂອງທ່ານເຮັດໃນສິ່ງຕໍ່ໄປນີ້ບໍ່...

- ຫຼິ້ນມ່ວນກັບການຈັບ, ຂວັງ ແລະ ເຕະບານ
- ມີຄວາມດຽວດຽງດີ ເມື່ອຫຼິ້ນເຕັມກັບເນື້ອຫຼາຍ (ກູກິນຫາງ, ກົງໄປມາ, ເປສບອລ)
- ມ່ວນນໍາການຕັດດ້ວຍມົດຕັດ
- ນຸ່ງເຄື່ອງເອງ, ລວມທັງໃສ່ກະດູກ, ຄວາເອົາ ແລະ ການຮຸດຊິບ
- ສະແດງຄວາມສົນໃຈໃນການຂຽນຄໍາເວົ້າ
- ລົມຄືກັບຄອບຄົວລົມ (ໃຊ້ຄໍາເວົ້າ ແລະ ປະໂຫຍກປະເພດດຽວກັນ)
- ເຮັດສາມທິດທາງເຫຼົ່ານີ້ຕາມລໍາດັບທີ່ໃຫ້ (“ເອົາໝາກບານ, ເອົາມັນໄປໄວ້ໃນກະຕ່າເຄື່ອງຫຼິ້ນ ແລະ ມາທີ່ໃຕ້.”)
- ເວົ້າຊື່ຕັ້ມ, ອາຍຸ ແລະ ເພດຂອງພວກເຂົາ
- ມ່ວນນໍາການຫຼິ້ນເຕັມທີ່ຈັດໃຫ້ກັບນ້ອຍຜູ້ອື່ນ (ຊິມອນເວົ້າ, ກູກິນຫາງ)

ຕິດຕໍ່:
The Washington State Department of Children, Youth & Families Early Support for Infants and Toddlers Program

PO Box 40970
Olympia, Washington
98504-0970

esit@dcyf.wa.gov

www.dcyf.wa.gov/services/child-development-supports/esit

Help Me Grow Washington
ໂທລະສັບ: 1-800-322-2588

DCYF ບໍ່ມີການຈໍາແນກ ແລະ ໃຫ້ໂອກາດທີ່ເທົ່າທຽມແກ່ທຸກຄົນ ໃນການເຂົ້າໂຄງການ ແລະ ການບໍລິການຂອງຕົນ ໂດຍບໍ່ຄໍານຶງເຖິງເຊື້ອຊາດ, ສີເຜິ້ວ, ເພດ, ສາດສະໜາ, ຄວາມເຊື້ອ, ສະຖານະທາງຄອບຄົວ, ຊາດກໍາເນີດ, ລິດສະນິຍົມທາງເພດ, ອາຍຸ, ສະຖານະນັກຮົບເກົ່າ ຫຼື ການມີຄວາມພິການທາງຮ່າງກາຍ, ທາງປະສາດສໍາຜັດ ຫຼື ທາງຈິດໃຈ.

ຖ້າທ່ານຕ້ອງການສໍາເນົາຂອງເອກະສານນີ້ໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າໃນຮູບແບບອື່ນ ຫຼື ພາສາອື່ນ, ກະລຸນາຕິດຕໍ່ DCYF Constituent Relations (ຫ້ອງການປະຊາສໍາພັນກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ DCYF) ທີ່ເບີ 1-800-723-4831 ຫຼື ສົ່ງອີເມວຫາ communications@dcyf.wa.gov.
DCYF PUBLICATIONS FS_0030 | DEL 11-002 LA (07-2023) Laotian